

Algebra II
Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Harjoitus 6
to 4.3.2010

1. Tarkastellaan polynomien $f = X^4 - 1$ ja $g = X^3 + X$ virittämää ideaalia polynomirenkaassa $\mathbb{Z}[X]$.
  - (a) Etsi jokin $h \in \mathbb{Z}[X]$, jolle pätee $\langle h \rangle = \langle f, g \rangle$.
  - (b) Osoita, että tekijärenkaassa $\mathbb{Z}[X]/\langle f, g \rangle$ on alkio a , jolle pätee $a^2 = -1$.

2. Olkoon R rengas ja A sen ideaali. Todista seuraavat väitteet (lause 6.6):
  - (a) A on alkuideaali, jos ja vain jos R/A on kokonaisalue.
  - (b) A on maksimaalinen, jos ja vain jos R/A on kunta.

3. Oletetaan, että A on renkaan R ideaali ja B on maksimaalinen ideaali tekijärenkaassa R/A . Olkoon π kanoninen surjektio $R \rightarrow R/A$. Osoita, että $\pi^{-1}B$ on renkaan R maksimaalinen ideaali, joka sisältää A :n. (Korollari 6.10.)

4. Todista seuraavat väitteet:
  - (i) Jos $f : M \rightarrow N$ on moduliomorfismi, niin $\text{Im } f$ on modulin N alimoduli ja $\text{Ker } f$ on modulin M alimoduli.
  - (ii) Jos (M_i) on perhe modulin M alimoduleja, niiden summa $\sum_i M_i$ koostuu alkioista $\sum_i x_i$, missä $x_i \in M_i$ kaikilla i ja $x_i = 0$ lukuunottamatta äärellistä joukkoa indeksejä i .

5. Olkoon R rengas, jolla on ideaali A ja alirengas S . Tarkista seuraavat väitteet:
  - (i) Jokainen R/A -moduli on myös R -moduli, mutta kaikki R -modulit eivät ole R/A -moduleja.
  - (ii) Jokainen R -moduli on myös S -moduli, mutta kaikki S -modulit eivät ole R -moduleja.

Vihje: Ajattele $\mathbb{Z}_n$ -moduleja.

6. Olkoot M ja N jotain R -moduleja. Osoita, että $\text{Hom}_R(M, N)$ on R -moduli, ja että $\text{Hom}_R(R, M) \cong M$. (Tässä rengas R ajatellaan moduliksi omalla kertolaskullaan varustettuna.)